

A ...Törvényszék a ... (...) pártfogó ügyvéd által képviselt ... (.... szám alatti lakos) felperesnek - az ... (...) által képviselt ... (...) alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A törvényszék a felperes kereseti kérelmét e l u t a s í t j a .

A felperes a perben teljes mértékben pervesztes, pártfogó ügyvédjének díja a felperes terhére esik.

A le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, melyet a ... Ítéltáblához (...) címzetten a ... Törvényszéken kell 7 példányban benyújtani.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a ... Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha az kizárólag a perköltség viselésére, összegére, vagy az ítélet indokolására irányul. A felek kérelmére a bíróság tárgyalást tart.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezési határidő lejártá előtt előterjesztett kérelmük alapján kérhetik, hogy a ...Ítéltábla fellebbezésüket tárgyaláson kívül bírálja el.

Az ítélet ellen a fellebbezést előterjesztő fél számára a ... Ítéltábla előtti eljárásban a jogi képviselőt kötelező.

I n d o k o l á s :

A törvényszék az eljárás adatai alapján az alábbi tényállást állapította meg:

A ... Városi Bíróságon . ügyszámon ... felperesnek -
... I. rendű, ...akarékszövetkezet II. rendű, ... III. rendű,...IV. rendű, ... V. rendű, ...VI. rendű, -é VII. rendű, ... VIII. rendű alperesekkel szemben - tulajdonjog megállapítása iránt per volt folyamatban. Ezen alapper I. rendű alperese volt felperes.

Az irányadó tényállás szerint a -i hrsz.-ú ingatlan tulajdonosai az I. és IV.-VIII. rendű alperesek, míg a szomszédos . hrsz.-ú ingatlan - melyből I. rendű alperes volt házastársa 1200 m² területre 1989. június 1-től 1994. május 31-ig szóló bérleti szerződést kötött, azon OTP kölcsön igénybevételével vizesblokkot létesített - a ...Önkormányzat tulajdonában állt. A két ingatlanon (ez utóbbi bérelt részén) I. rendű alperes volt házastársa kempinget üzemeltetett.

Az alapper I. rendű alperese 1992-ben anyagi nehézségei miatt a -i hrsz.-ú ingatlanból a tulajdonát képező 1100/2327 illetőség értékesítését határozta el, testvére, az alapper felperese részére. 1992. júliusában nevezettek megállapodtak abban, hogy a vételár 3.500.000.- Ft lesz, s az alapper felperese átvállalja a a vizesblokkal kapcsolatosan fennálló OTP tartozást.

A jogügylet írásba foglalására nem került sor. 1992. július 10-én csak egy foglaló elnevezésű okirat

készült, melyben az alapper I. rendű alperes elismerte, hogy ezen a napon az alapper felperesétől 1.250.000.- Ft-ot foglalként átvett a hrsz.-ú ingatlanban fennálló tulajdoni illetőségért cserébe. A megállapodás szerinti vételár teljesítése keretében az alapper felperese 1992. szeptember 8-án 1.000.000.- Ft-ot, 1992. augusztus 9-én 100.000.- Ft-ot, majd 200.000.- Ft-ot, 1992. november végén 850.000.- Ft-ot adott át. A 3.500.000.- Ft megfizetését követően sem került sor azonban az adásvételi szerződés aláírására.

Az alapper felperese 1992. júliusában lépett az ingatlan birtokába, egyidejűleg a bérleményt is használatába vette. 1992. november 30-i nyilatkozatával az alapper I. alperesének volt házastársa bérleti jogáról az alapper felperesének javára lemondott. Ettől kezdve az alapper felperese üzemeltette a bérelt területet a ..hrsz.-ú ingatlannal együtt kempingként, és fizette a bérleti díjakat is. A vizesblokkal kapcsolatos OTP tartozásra az alapper felperese 100.000.- Ft-ot fizetett ki.

A felek testvéri kapcsolatának megromlása után az alapper I. rendű alperese a szerződés megkötése helyett az eredeti állapotot szerette volna helyreállítani, anyagi helyzete miatt azonban a felperes által átadott 3.500.000.- Ft és az OTP tartozásra teljesített 100.000.- Ft egyösszegű visszafizetését nem tudta vállalni.

A bérleti szerződés 1994. május 31-i lejártával a bérleményt vissza kellett adni az önkormányzatnak. Az alapper felperesének visszajáró összegbe való betudás szándékával 1994. szeptember 26-án az I. rendű alperes volt házastársa a felperesre engedményezte a vizesblokk létesítésével kapcsolatos, a ...Község Önkormányzatával szembeni követelést. Az önkormányzat - per eredményeként - 1997. július 11-én 2.478.849.- Ft-ot fizetett ki az alapper felperesének. Az 1994. szeptember 26-i engedményezéskor a felperes és az I. rendű alperes között nem történt meg az elszámolás, a birtokbaadásról sem állapodtak meg. A bérleti szerződés megszűnését követően a felperes a ...hrsz.-ú ingatlan használatát korlátozta, ott csak a füvet kaszálta le. Az ingatlan 2001. május 31-én került az alapper I. rendű alperesének birtokába.

Az alapper felperese 2001. július 24-ei keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperessel létrejött szerződés alapján a -i ...hrsz.-ú ingatlan 1100/2327 tulajdoni illetőségét adásvétel jogcímén megszerezte. A II-VIII. rendű alpereseket ennek tűrésére kérte kötelezni.

A ... Városi Bíróság a 4.P.20.696/2001/17. számú ítéletével a felperes tulajdonjog megállapítása iránti keresetét elutasította. Az eredeti állapot helyreállítása körében az I. rendű alperest kötelezte a felvett vételár és annak kamatai felperes részére történő visszafizetésére.

Az ítélet ellen az alapper felperese kizárólag a perköltségviselés tekintetében, az I. rendű alperesnek perköltségben való marasztalása érdekében nyújtott be fellebbezést. Az alapper I. rendű alperesének fellebbezése marasztalásának mellőzésére irányult. Sérelmezte, hogy ellenkérelmét az elsőfokú bíróság nem a tartalma szerint vette figyelembe, nem tájékoztatta a keresettel szemben ellenkövetelése beszámításának, illetve viszontkereset elterjesztésének lehetőségéről.

A ...Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság a...számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét hatályon kívül helyezte, s az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

Az új eljárásban az I. rendű alperes hivatkozott arra, hogy felperes által kifizetett 3.500.000.- Ft vételár és 100.000.- Ft helyette kifizetett OTP tartozás, elévülés miatt, a bíróság előtt már nem

érvényesíthető. Csatolta a volt házastársának bérleti szerződésen alapuló követelése javára való engedményezéséről szóló nyilatkozatát, s másodlagosan a felperesi teljesítést 3.500.000.- Ft-ban elismerve, kérte abba a felperes által - a vizesblokk létesítésével kapcsolatban felvett 2.478.849.- Ft elszámolását. A különbözetként jelentkező 1.121.151.- Ft-tal szemben használati díj igényét beszámítási kifogásként érvényesítette. A két ingatlan után 1992. júliusától 1994. június 1-ig havi 25.000.- Ft, 1994. június 1-től 2001. május 31-ig pedig a ...hrsz.-ú ingatlanból tulajdonát képező illetőség után használati díj igényt érvényesített, melynek az 1.121.151.- Ft-os beszámítandó részét meghaladó 1.578.849.- Ft összege megfizetésére viszontkeresettel kérte az alapper felperesének kötelezését.

Az alapper felperese a 2.478.849.- Ft beszámítási igényt elismerte, a használati díj iránti igény elévülésére hivatkozott, de azt érdemben is vitatta.

A megismételt eljárásban első fokon eljárta ...Városi Bíróság a ...számú ítéletével az I. rendű alperest kötelezte arra, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 684.073.- Ft tőkét és ennek 2005. április 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott kamatát. Ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította. A II-VIII. rendű alpereseket az ítéletben foglaltak türéseire kötelezte. A költségekről úgy rendelkezett, hogy a peres felek a perköltségüket maguk viselik, míg a le nem rótt illetéket és az előlegezett szakértői díjat az állam viseli.

A városi bíróság döntése indokaként kifejtette, hogy a.... hrsz.-ú ingatlan vonatkozásában az adásvételi szerződés érvénytelenségét a bíróság jogerősen már megállapította. A Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján ezért az érvénytelen szerződés folytán a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani, ami azt jelenti, hogy a feleknek a szolgáltatásai kölcsönösen visszajárnak. Az eredeti állapot helyreállítása körében ezért az I. rendű alperesnek a felperes részére a nem vitásan kifizetett vételár és OTP tartozás összegét, annak kamataival együtt vissza kell fizetnie. Az igény nem évült el, mert a visszajáró vételár elévülésének kezdő időpontja nem a pénz átadásának ideje, hanem az igényérvényesítés megnyíltának időpontja, amely a perbeli esetben 2002. június 25-e, mert az ekkor hozott ítélettel került a felperes abba a helyzetbe, hogy tulajdonjoga megállapítása helyett az eredeti állapot helyreállításaként a vételárat visszakövetelje. Az I. rendű alperes 3.856.812.- Ft tartozásába beszámítva a felperest terhelő 3.172.739.- Ft fizetési kötelezettséget, az I. rendű alperest az ítélet rendelkező részében meghatározott összeg és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte.

A perköltségviseléssel kapcsolatban a felperes javára 60-40 %-os pernyertesség, illetve pervesztesség arányra figyelemmel az I. rendű alperest kötelezte a felperes részére 15 napon belül 250.000.- Ft eljárási költség és 100.000.- Ft másodfokú eljárási költség megfizetésére. Ugyanilyen arányban bontotta meg az állam által viselendő fellebbezési eljárási illeték összegét is.

A megismételt eljárás eredményeként hozott ítélet ellen mindkét fél fellebbezett. Felperes fellebbezésében a városi bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, a kamatszámítás módosításával a részére járó marasztalási összeg felemelését, 1995. január 1-től használati díjban való marasztalása iránti I. rendű alperesi igény elutasítását és javára perköltség megállapítását kérte.

Az I. rendű alperes fellebbezése a kereset elutasítására és elsődlegesen 2.700.000.- Ft és kamatai, másodlagosan 1.578.884.- Ft és kamatai iránti viszontkeresetének helytadására irányult.

Fellebbezése indokolásaként megismételte azt az elsőfokú eljárásbeli álláspontját, hogy felperes részére a kifizetett 3.600.000.- Ft elévülés miatt nem jár vissza. Az érvénytelen szerződés esetén visszaállítandó eredeti állapot körében felperesnek csak kötelmi igénye lehet, melyre az általa hivatkozott elévülés Ptk. szerinti szabályai irányadóak. Az elsőfokú bíróság téves jogi álláspontot

foglalt el az elévülés kezdő időpontját illetően.

Hivatkozott továbbá arra, hogy tévesen ítélte meg az elsőfokú bíróság az 1994. szeptember 26-i engedményezési megállapodást, ugyanis figyelmen kívül hagyta, hogy annak 5. pontja szerint „a jogosulti követeléssel való elszámolási kötelezettség ... az engedményes részéről akkor válik esedékessé, ha a követelésből eredő igénye a kötelezettel szemben végső rendezést nyer”.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem foglalt állást használati díj iránti követelése elévülésére való felperesi hivatkozás kérdésében, csak elszámolt, Ez azonban követhetetlen, nemcsak a tőkeösszegek, de kamatvonzatuk tekintetében is. S nem adta kellő indokát 2005. április 1-től való kamatbeli marasztalásának.

A ...Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság a.... számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét megváltoztatva az I. rendű alperest terhelő marasztalás összegét 5.895.412.- Ft-ra felemelte, mely után fizetendő kamat mértéke minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat.

A perköltség viselésére vonatkozó rendelkezést is megváltoztatva az I. rendű alperest kötelezte a felperes részére 15 napon belül 250.000.- Ft eljárási költség megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta és az I. rendű alperest kötelezte a felperes részére 100.000.-Ft másodfokú eljárási költség megfizetésére is. Megállapította továbbá, hogy a felperes által le nem rótt 12.000.- Ft, valamint az I. rendű alperes által le nem rótt 202.800.- Ft eljárási illetéket az állam viseli.

A másodfokú bíróság döntésének indoka szerint az elsőfokú bíróság lényegében helyesen állapította meg a perbeli jogvita elbírálásához szükséges tényállást, e körben a felperesi szolgáltatás 3.600.000.- Ft összegét, elszámolásában azonban számítási, elszámolási hibát vétett. A felperesi szolgáltatás nem vitás összegéből kiindulva, a helyes kamatszámítás elvégzése eredményeként 1997. július 11-én az I. rendű alperesnek 3.600.000.- Ft tőke és 3.420.000.- Ft kamattartozása állt fenn. A felperes által az engedményezési szerződés alapján 1997. július 11-én felvett

2.478.849.- Ft-ot a Ptk. 293. §-a szerint a kamattartozásra kell elszámolni, ennek eredményeként 941.151.- Ft I. rendű alperesi kamattartozás maradt fenn. Így 1997. július 11-től

2005. március 31-ig tartó elszámolási időszakban kamat csak a 3.600.000.- Ft tőke összeg után számolandó el, amely összesen 4.527.000.- Ft. 2005. március 31-én tehát az I. rendű alperes tartozása 3.600.000.- Ft tőke, 1997. július 11-én meg nem térült kamat 941.151.- Ft, míg

1997. július 11-től járó kamat 4.527.000.- Ft, összesen 9.068.151.- Ft. Ebbe az összegbe beszámítva a felperes 3.172.739.- Ft használati díjtartozását, az I. rendű alperest terhelő fizetési kötelezettség 5.895.412.- Ft. Az ez utáni, a kifizetés napjáig járó kamat törvényes mértéke pedig a

Ptk. 301. §-ának a 2002. évi XXXVI. törvénnyel való módosítása folytán, minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat.

Kifejtette a másodfokú bíróság, hogy az érvénytelen szerződés esetén a bíróságnak a Ptk. 237. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet hivatalból kell visszaállítania. Ehhez kereseti vagy viszontkereseti kérelemre nincs szükség. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően hivatalból helyesen döntött az eredeti állapot helyreállításáról, melynek mellőzésére az I. rendű alperes fellebbezésében megismételt elévüléssel kapcsolatos álláspontja nem ad alapot. Az I. rendű alperes maga kérte az engedményezési szerződés alapján az önkormányzattól a felperes által felvett összeg felperesi járandóságba való beszámítását, melyhez a felperes hozzájárult. Az elsőfokú bíróság ítéletében a használati díj el nem évülésére vonatkozó jogi okfejtést maga is helyesnek fogadta el. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint változtatta meg.

A jogerős ítélet ellen az alapper I. rendű alperese nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, a Pp. 270. § (2) bekezdésére és a 272. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltakra hivatkozással.

A jogerős ítélet jogszabálysértését abban jelölte meg, hogy az eljárás bíróságok megsértették a Pp. 215. §-át, és a kereseti kérelmen túlterjeszkedve, jogszabálysértően alkalmazták a Ptk. eredeti állapot helyreállítására vonatkozó 237. § (1) bekezdésének rendelkezését. A hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárásban ugyanis a felperesnek az I. rendű alperessel szemben pénzkövetelésre irányuló kereseti kérelme nem volt, csupán az alperesnek volt vele szemben beszámításra alkalmas ellenkövetelése és viszontkeresete. Tévesen jutottak az eljárás bíróságok arra a következtetésre is, hogy a felperes követelése az I. rendű alperessel szemben nem évült el. Álláspontja szerint a felperesnek az I. rendű alperessel 1998. február 28-án el kellett volna számolnia, az elszámolási kötelezettség ekkor vált esedékessé. A pénzkövetelés vonatkozásában a felperes minősült jogosultnak, mivel a beszámítás alapján neki maradt fenn követelése, de késedelme idejére kamatot nem követelhet (Ptk. 303. § (2) bekezdés c) pontja).

Hivatkozott arra is I. rendű alperes, hogy a másodfokú bíróság által elvégzett kamatszámítás számszaki szempontból nyomon követhető és ennek megfelelően helyes is, csak a kiindulási pontját tartja hibásnak, mert abból indult ki, hogy érvénytelen szerződés esetén a szerződéskötés előtt fennálló helyzetet a bíróságnak hivatalból kell visszaállítania.

A kamatfizetés kezdő időpontja és a kamat mértéke tekintetében is megalapozatlannak tartotta az ítéletet. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság ítéletében a marasztalási összeg után alkalmazott késedelmi kamat mértéke téves, mert a Ptk. 301. § (1) bekezdésének a másodfokú ítélethozatal időpontjában hatályos, a 2002. évi XXXVI. törvény 5. § (1) bekezdésével megállapított szövege szerint a törvénynek ezt a rendelkezését csak a 2004. május 1. napját, a hatályba lépést követően kötött szerződésekre lehet alkalmazni.

Mindezekre tekintettel az alapper I. rendű alperese kérte a felülvizsgálati eljárás lefolytatását követően a jogszabályokkal összhangban álló új határozat hozatalát, vagy a jogerős határozat hatályon kívül helyezését, és az eljárás bíróságoknak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását.

Az alapper felperese a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A ...Bíróság a felülvizsgálati eljárás lefolytatása eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a felülvizsgálattal támadott ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, így mint felülvizsgálati bíróság a ... Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság számú ítéletét hatályában fenntartotta, egyben kötelezte I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperes részére 100.000.-Ft felülvizsgálati perköltséget. Ezzel egyidejűleg megállapította, hogy az I. rendű alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 353.725.- Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítéletét azzal indokolta, hogy az eljárás irataiból megállapítható, hogy a felek között a perbeli ingatlan átruházására vonatkozó akaratnyilatkozat fennállt, megállapodtak az ingatlan felperes részére történő átruházásban, és meghatározták az ingatlan vételárát is. Ez a szerződéses megállapodás azonban a Ptk. 217. § (1) bekezdésében megkívánt kötelező alakítás, az írásbafoglalás hiányában semmis. Semmis szerződés esetén a Ptk. 237. § (1) bekezdésében meghatározott követendő eljárás a szerződéskötés előtt fennállott helyzet visszaállítása. E körben a következetes bírói gyakorlat szerint (BH.1998.148.) - figyelemmel a .. Bíróságnak a PK 32. számú állásfoglalásában foglaltakra - az eredeti állapot helyreállítása körében, a rendezés során olyan helyzetet kell teremteni, mint amilyen akkor lett volna, ha a felek az érvénytelen szerződést meg sem kötik.

Így mindkét szerződő félnek el kell számolnia azzal, amelyhez az érvénytelen szerződés folytán hozzájutott: az ingatlant a tulajdonosnak birtokába kell bocsátani, a felvett vételárát és annak késedelmi kamatait vissza kell fizetni. A szerződéskötést megelőző állapot helyreállítása fogalmilag

kizárja, hogy csak az egyik szerződő fél kapja vissza a maga szolgáltatását, a másik pedig nem. Úgy ítélte a ... Bíróság, hogy a szerződés érvényességének megállapítására irányuló kereseti kérelem jogerős elutasítása folytán az alapper felperesének az I. rendű alperessel szemben már csak pénzkövetelése állt fenn. Az alapper felperesének erre vonatkozó, bár nem szakszerűen előterjesztett kereseti kérelme a tárgyalásokon (pl. 2004. március 23-án kelt 25. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal 3-4. bekezdései szerint) tett személyes nyilatkozataiból kitűnik. Ez tette lehetővé azt is, hogy az I. rendű alperes a felperesi követeléssel szemben ellenkövetelése egy részét beszámítással érvényesítse. A felek között folyó perre tekintettel a felperesi követelés - ahogyan az alperesi igény sem - nem évülhetett el. A szerződéskötés előtt fennállott helyzet visszaállításának lehetősége csak a felperesnek a tulajdonjog megállapítására irányuló keresete jogerős elutasításával nyílt meg, ezt követően a felek között az eredeti állapot helyreállítása és az elszámolásra vonatkozó per folyamatban volt.

A ... Bíróság kiemelte, hogy az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelemben sem vitatta a másodfokú bíróság által elvégzett kamatszámítás és elszámolás helyességét, ugyanakkor az I. rendű alperes alaptalanul sérelmezte a tőkeösszeg után számított késedelmi kamat mértékét az adott esetre vonatkoztatva. A Ptk. 301. § (1) bekezdésének a jogerős ítélet meghozatalakor hatályos rendelkezése szerint pénztartozás esetében - ha a jogszabály eltérően nem rendelkezik - a kötelezett a késedelembe esés időpontjától kezdve akkor is köteles a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot fizetni, ha a tartozás egyébként kamatmentes. A kamatfizetési kötelezettség akkor is beáll, ha a kötelezett késedelmét kimenti.

A Bíróság továbbá kifejtette, hogy a késedelmi kamat kárátalány és a pénz használatának a törvényben meghatározott mértékű ellenértéke, amely nem csak a felek szerződéses viszonyában alkalmazandó, hanem az erre vonatkozó külön kikötés nélkül is pusztán a teljesítés késedelmének jogkövetkezményeként. Ennek folytán a jogerős ítéletben a marasztalási összeg késedelmes megfizetése esetére meghatározott, az ítélet meghozatalának időpontjában már hatályos jogszabályoknak megfelelő mértékű kamat megállapítása nem jogszabálysértő.

Az alapper I. rendű alperese a felülvizsgálati eljárás keretében hatályában fenntartott, jogerős ítélettel szemben 2006-ban perújítással élt, kérelmét azonban a ... Városi Bíróság, illetve ...számú végzésével elutasította, majd igazolási kérelem folytán a városi bíróság a perújítási kérelmet ismételten elbírálva azt érdemi tárgyalásra alkalmatlannak találta, és a számú végzésével elutasította. A végzést a perújító

I. rendű alperes fellebbezése folytán a ...t Megyei Bíróság felülbírált, és azt a ...számú végzésével helybenhagyta.

A perújító I. rendű alperes 2007-ben ismételt perújítási kérelmet terjesztett elő, melyet a bíróság számú végzésével elutasított.

Ezen végzéssel szemben I. rendű alperes fellebbezést terjesztett elő, amelyet elbírálva a ...Megyei Bíróság az elsőfokú bíróság végzését számú végzésével helybenhagyta kiemelve, hogy az eljárásjog a perújítási kérelem megengedhetőségének vizsgálata keretében méltányossági szempontok figyelembevételét nem teszi lehetővé.

A másodfokú bíróság végzésével szemben I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyet a ... Bíróság számú végzésével hivatalból elutasított, hivatkozva arra, hogy a perújítási kérelem megengedhetőségének tárgyában hozott végzés, nem tekinthető az ügy érdeme tárgyában meghozott végzésnek, így a Pp. 270. § (2) bekezdése alapján nincs helye ezen végzés felülvizsgálatának.

Az I. rendű alperes 2010. július 13-án ismételten perújítási kérelmet terjesztett elő kérve az első- és másodfokon hozott jogerős ítéletek megváltoztatását, a perújított felperes keresetének elutasítását és a perújított felperes marasztalását tisztességtelen és rosszhiszemű magatartásáért. A

... Városi Bíróság számú végzésével a perújítási kérelmet hivatalból elutasította, figyelemmel arra, hogy a megtámadott ítélet jogerőre emelkedésétől számított 5 év elteltével nyújtották be a perújítási kérelmet, így a Pp. 264. §-a alapján perújításnak nincs helye.

Ezt követően az alapper I. rendű alperese (jelen per felperese) keresetet nyújtott be a

...Megyei Bírósággal alperessel szemben, melynek jogutódja a ... Környéki Törvényszék alperes. Módosított kereseti kérelmében jelen per felperese kérte, hogy a törvényszék kötelezze jelen per alperesét a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdése alapján bírósági jogkörben okozott kár megtérítése címén 12.816.297.- Ft és ezen összeg után 2009. december 7. napjától járó késedelmi kamat, valamint a Pp. 2. §-a alapján 2.000.000.- Ft kár és ennek 2005. április 1 napjától járó késedelmi kamata felperes részére történő megfizetésére.

Keresetének indokolásaként a Ptk. 349. §-a alapján bírósági jogkörben okozott kár körében kifejtette, hogy az első fokon eljáró a ... Városi Bíróság részéről mulasztás történt a tekintetben, hogy a jogi képviselő nélkül eljáró I. rendű alperest (jelen per felperesét) nem tájékoztatta nyilatkozatainak következményeiről. Nevezetesen arról, hogy ha fenntartja a

25.000.- Ft-os használati díj követelését, ellentétben azzal, amit a szakértő megállapított, akkor ennek következménye lehet az, hogy esetlegesen az I. rendű alperes által történt számítások alapján az ő követelése nem éri el a felperes követelésének összegét, és ennek folytán esetlegesen további fizetési kötelezettsége lehet I. rendű alperesnek, holott ez a Pp. 7. § (2) bekezdése alapján a bíróság kötelezettsége lett volna.

Kitért arra is, hogy a ... Városi Bíróság a.... számú perben az I. rendű alperes kérelmét nem a tartalma szerint bírálta el, és számítási hibát követett el akkor, amikor nem találta alaposnak az I. rendű alperes 25.000.-Ft-os használati díj követelését.

Álláspontja szerint ugyanis a ... Városi Bíróság indokolatlanul megfelezte az I. rendű alperes 25.000.-Ft-os követelésének összegét. A perben sem adat, sem I. rendű alperesnek nem volt olyan nyilatkozata, de bizonyíték sem volt arra, hogy a 25.000.-Ft-os használati díj követelés 50-50%-os arányú megosztásának lenne helye a két perbeli ingatlan vonatkozásában.

Az I. rendű alperes beszámítási kifogásként mindvégig 25.000.-Ft-os használati díjat érvényesített. Az I. rendű alperes kérelme (beszámítási kifogás, viszontkereset) az 1994. június 1-jétől kezdődő időszakra egyedül a ...hrs.-ú ingatlan után is 25.000.-Ft összegű használati díj érvényesítésére irányult. Amennyiben kétséges volt, vagy nem volt elbírálható a bíróság számára az, hogy milyen arányban oszlik meg a 25.000.-Ft a két ingatlan vonatkozásában, akkor a bíróság köteles lett volna az igazságügyi szakértői véleményben meghatározott használati díjakat ítélezése alapjául figyelembe venni.

A felperes (az alapper I. rendű alperese) álláspontja az, hogy a ... Megyei Bíróság alperesi jogelőd aszámú fellebbezési eljárásban csak az alapper felperesének oldaláról történt számítási hibákat javította ki, ugyanakkor az I. rendű alperesi oldalról a számítási hibákat nem korrigálta, holott ennek helye lett volna, figyelembe véve az I. rendű alperes viszontkeresetét.

Az első- és másodfokon eljáró bíróságok jogerős ítélete alapján végrehajtás indult jelen per felperese ellen, melynek során munkabére 33%-ára letiltást, majd lakóingatlanára is végrehajtást rendeltek el, 2009. december 10-én lakóházából kilakoltatták, és a 8.000.000.- Ft becsértékű ingatlanát elárverezték, 2009. december 7. napján kelt határozattal törölték tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásból. A kárigényét egyebekben a végrehajtási eljárás során elárverezett, 8.000.000.- Ft értékű ingatlanának elvesztésére, az ez megelőzően letiltott 506.548.-Ft, a továbbiakban teljesített 200.000.- Ft, és a még tartozásként fennálló 4.109.749.- Ft összegekre alapítja.

Hivatkozott a felperes arra a tényre is, hogy a Ptk. 349. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek eleget téve kimerítette az összes rendes jogorvoslati lehetőséget, azonban a másodfokon jogerőre emelkedett ítélet ellen már további rendes jogorvoslati lehetőség nem volt, így nem tudta megakadályozni az ingatlanra vezetett végrehajtást sem, tehát a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható.

Kárának beálltával kapcsolatban úgy ítélte meg felperes, hogy annak időpontja az ingatlan elvesztésének, tehát tulajdonjogának ingatlannyilvántartásból történő törlésének napjára, azaz 2009. december 7. napjára tehető, így követelése nem évült el.

A Pp. 2. §-ára alapított kárigényével kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy a megismételt, számú, elsőfokú eljárásban a ...Városi Bíróság által 2004. március 23. napján tartott tárgyaláson jelen per felperese (az alapper I. rendű alperese) már ítélet meghozatalát kérte, ennek ellenére az elsőfokú bíróság a tárgyalást elhalasztotta kötelezve felperest, hogy nyújtsa be 15 napon belül előkészítő iratát, és csatolja be okirati bizonyítékait. A végzés alapján a bíróság hivatalból tűzött ki új hatánapot. Az új hatánap azonban csupán egy évvel későbbre,

2005. március 24. napjára nyert kitűzést, ahol az alapper felperese még mindig vitatta a szakértői véleményben foglaltakat, míg az alapper I. rendű alperese (felperes) továbbra is ítélet meghozatalát kérte. Ennek nyomán a bíróság ítélethozatalra elhalasztotta a tárgyalást, így arra 2005. április 1. napján került sor. Felperes álláspontja szerint egy évig nem volt tárgyalás az ügyben, és emiatt húzódott a per, holott ő már korábban is kérte az ítélet meghozatalát. Ezen késlekedés okán 2.000.000.- Ft kár érte.

A felperes hivatkozott arra is, hogy alperes megsértette a személyhez fűződő jogait, konkrétan a Ptk. 76. §-ában foglalt testi épségét, egészségét, valamint becsületét és az emberi méltóságát. Ennek folytán nem vagyoni kárigényét jelképesen 100.000.- Ft-ban jelölte meg, arra való tekintettel, hogy a jogalap körében közbenső ítélet meghozatalát kérte.

Kiemelte továbbá felperes, hogy alperes jogellenes magatartása, bírói tévedésen alapuló jogerős ítélet következtében társadalmi megítélése jelentősen csökkent, „bűnös adóssá vált” önhibáján kívül, becsületét elvesztette, testi épsége, egészsége emberi méltósága csorbát szenvedett. Az igazságtalan pervesztés, a becsületsértő és megalázó végrehajtási cselekmények, az ennek nyomán kialakult bizonytalan élethelyzet miatt állandó szorongás és félelem alakult ki benne, melynek során pszichoterápiás, illetve pszichiátriai kezelésre szorult 2007. márciusától kezdődően, majd közel 1 évre betegállományba került.

A lakóházból történt kilakoltatást követően állapota tovább romlott, mely végül az öngyilkosságba sodorta 2010. április 11. napján. Ezen tényeket igazolják a pszichológusi, pszichiátriai kezelőlapok, illetve kórházi zárójelentések. A kár és a jogellenes magatartás közötti okozati összefüggést a végrehajtási és orvosi iratok, illetve kórházi dokumentumok bizonyítják.

Jelen per alperesének érdemi ellenkérelme a felperesi kereset elutasítására irányult. Elsődlegesen a felperesi követelés elévülésére hivatkozva kérte a felperes keresetének elutasítását, figyelemmel arra, hogy a felperes által sérelmezett perben a jogerős ítélet 2005. július 28-án, a felülvizsgálati eljárás során a ... Bíróság ítélete 2005. december 1-jén született, míg a felperes jelen keresete 2011. július 28-án érkezett a ... Megyei Bíróságra, így öt év elteltével kártérítési igényét perben nem érvényesítheti felperes.

A későbbiekben az elévülés kapcsán utalt arra, hogy a Ptk. 326. § (1) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált. A felperesnek a bíróság által megjelölt összeget a jogerős ítéletet követően 15 napon belül kellett volna megfizetnie, ez a dátum pedig 2005. július 13-a. Álláspontja szerint ez az elévülés kezdő időpontja. Az a körülmény, hogy a felperes nem tett eleget önként fizetési kötelezettségének, nem jelenti, hogy a határidőt ökényesen attól az időtől kezdődően számíthatja.

Másodsorban arra alapította alperes felperes keresetének elutasítását, hogy a hivatkozott perben

eljáró alperesi bíróságok jogszerűen, a hatályos jogszabályok betartásával jártak el, így a kártérítés általános feltételei közül hiányzik a jogellenesség. Ezen túlmenően hiányzik a felperesi oldalon az alperes magatartásával összefüggésben keletkezett kár is. Felperes lényegében a jogerős döntés tartalmát kifogásolja. Az egységes bírói gyakorlat szerint nem foghat helyt, ha a felperes a kártérítés alapjául a jogerős ítélet tartalmát jelöli meg. A jogerős ítélet köti a kártérítési per bíróságát is. A kioktatási kötelezettség állítólagos hiányát pedig felperesnek az „alapperben” kellett volna kifogásolni. Egyébként az iratokból ez nem igazolható. Jogalap hiányán túl az összecszerűség tekintetében is eltúlzottnak találta a felperes kárigényét.

Kiemelte alperes, hogy a felperes Pp. 2. §-ára alapított 2.000.000.- Ft összegű kárigény, mint kereseti kérelem elutasítását arra tekintettel kéri, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdésében írt kártérítés csak a 2003. július 1. napjától indult ügyekben alkalmazható, míg a felperes által sérelmezett per korábban indult, így a megjelölt jogszabályhelyre alapozottan nem illeti meg kártérítés.

A felperes eredetileg benyújtott kereseti kérelmére előterjesztett érdemi ellenkérelemben foglaltak szerint a ... Városi Bíróság, az eljárás során mindvégig a Pp. hatályos rendelkezéseinek megfelelően járt el. A 14. sorszámú, 2002. április 18-án kelt jegyzőkönyvben, és a sorszámú jegyzőkönyvben jelen per felperese (az alapper I. rendű alperese) kifejezetten akként nyilatkozott, hogy nem kíván jogi képviselőt megbízni, van, akivel konzultál.

Alperes szerint kétségtelen tény, hogy a másodfokú és a felülvizsgálati eljárás során a használati díj összecszerűségét sem a másodfokú bíróság, sem a ... Bíróság nem vizsgálta; ennek oka a fellebbezési kérelem Pp. 247.§ szerinti korlátja, ugyanis a jelen per felperese (az alapper I. rendű alperese) fellebbezésében annak összecszerűségét nem, csupán a kamatfizetési kötelezettséget támadta, valamint az alapper felperese keresetének megalapozatlanságát állította. Így álláspontja szerint a használati díj összecszerűsége körében a jelen per felperese jogorvoslatot nem terjesztett elő, ami kizárja a Pp. 2. §-ának alkalmazását.

A személyiségi jogsértés folytán előterjesztett nem vagyoni kár megtérítésére vonatkozóan is a kiterjesztett kereset elutasítását kérte alperes elsődlegesen elévülésre hivatkozással, nem érve egyet azon felperesi fejtegetéssel, hogy tulajdonának elvesztése az elévülés kezdő időpontja. Másodlagosan utalt arra, hogy nagy valószínűséggel a bírósági eljárás alapját képező rendezetlen helyzet az, amely egészségi problémát okozhatott felperesnél, és nem a konkrét bírósági intézkedések. Azt, hogy az egészségi állapota megromlott, és az kifejezetten az alperes jogellenes eljárásával összefüggésben történt, felperesnek kell bizonyítania. Álláspontja szerint nem megalapozott a felperes nemvagyoni kárigénye.

A felperes keresete az alábbiak szerint alaptalan.

Az alperesnek a Ptk. 349. §-ának megsértésére alapított felperesi követelés elévülésére vonatkozó kifogását a törvényszék nem találta megalapozottnak, részben egyetértve felperes azon érvelésével, hogy a jogerős ítéletek végrehajtása során realizálódott a felperes által hivatkozott kár. A jogerős ítélet alapján, a felperessel szemben a ... Városi Bíróság 2006. április 20-án szám alatt végrehajtási lapot állított ki. A végrehajtási eljárás folyamán sor került a felperes a munkabéréből történő letiltásra, egyéb befizetésekre, majd az ingatlan 2009. december 7-ei árverésére. Ehhez képest a követelés a keresetlevél 2011. július 18-i benyújtására tekintettel nem évült el.

A Ptk. 349. §-ára, mint a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésére alapított igény elbírálásakor a törvényszék vizsgálta a kártérítés speciális, azaz a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti feltételeit (a rendes jogorvoslati lehetőségek kimerítésének, illetve a kár rendes jogorvoslattal történő elháríthatatlanságának követelményét), valamint a Ptk. 339. § (1) bekezdéséből következő, általános

feltételeket (a jogellenesség, a bírósági eljárással kapcsolatban keletkezett kár, a kettő közötti okozati összefüggés és esetlegesen a felróhatóság létét).

A jogorvoslati lehetőségek igénybevételével kapcsolatban a törvényszék úgy találta, hogy a felperes formálisan kimerítette a rendes jogorvoslatok körét, hiszen a ...Városi Bíróságon hozott számú ítéletével és az ugyanezen bíróság által, megismételt eljárás keretében hozott számú ítéletével szemben is fellebbezést nyújtott be, sőt, ez utóbbi ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet és több alkalommal perújítási kérelmet is előterjesztett. Azonban a megismételt eljárás eredményeként benyújtott fellebbezési és felülvizsgálati kérelmekben felperes (az alapper I. rendű alperese) nem emelt kifogást arra nézve, hogy az elsőfokú bíróság nem a tartalma szerint bírálta el beszámítási kifogását és viszontkeresetét, indokolatlanul felezte meg a 25.000.-Ft-os használati díj követelését, és nem kizárólag a szakvéleményben foglaltakra alapítottnak, az ott meghatározott összegekkel számolt. Nem sérelmezte azt sem, hogy az eljáró bíróság elmulasztotta tájékoztatási kötelezettségét.

A megismételt eljárás során felperes (az alapper I. rendű alperese) fellebbezésében arra hivatkozott csupán, hogy az alapper felperesének követelése elévült, míg a beszámítási kifogás és a viszontkereset alapjául szolgáló I. rendű alperesi követelés (így az engedményezési szerződésből és a használati szerződésből eredő 2.700.000.- Ft és kamatai, másodlagosan 1.578.884.- Ft és kamatai iránti viszontkeresete) nem. A jogerős ítélettel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmében is felperes a kamatszámítás kiindulási pontját tartotta hibásnak, vitatva azt, hogy érvénytelen szerződés esetén a szerződéskötés előtt fennálló helyzetet a bíróságnak hivatalból kellene visszaállítania. Ezen túlmenően a kamatfizetés kezdő időpontja és a kamat mértéke tekintetében tartotta megalapozatlannak az ítéletet, érintetlenül hagyva a 25.000.-Ft-os használati díjjal kapcsolatos számításokat.

A Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti speciális feltétel azonban nem pusztán a rendes jogorvoslat előterjesztésével teljesül, hanem azzal, ha a fél ezt a jogorvoslatot a döntés neki sérelmet okozó elemére kiterjedően és annak orvoslása céljából veszi igénybe, vagyis a kára elhárítására alkalmas módon.

Mindezek alapján a törvényszék osztotta az alperes azon hivatkozását, mely szerint a használati díj összegszerűsége körében az igazságügyi szakvéleményben megállapított használati díj alkalmazása érdekében a jelen per felperese jogorvoslati kérelmet nem terjesztett elő, így alaptalanul hivatkozott arra, hogy a károsodása a rendes jogorvoslat igénybevételével nem volt megakadályozható, illetve, hogy a kár elhárításához szükséges rendes jogorvoslatot igénybe vette.

A felperes által hivatkozott Pp. 7. § (2) bekezdése ugyanakkor a perbeli eljárási jogok és kötelezettségek vonatkozásában ír elő tájékoztatási kötelezettséget a jogi képviselő nélkül eljáró fél irányában, azonban azt a félnek kell eldöntenie, hogy milyen összegű követelést kíván érvényesíteni, és a bíróság nem tájékoztathatja a feleket előzetesen arról, hogy mely számítások alapján milyen eredményre és döntésre lehet számítani. E körben tehát jogellenes magatartás sem állapítható meg az eljáró bíróság részéről.

A felperes nyilatkozatának nem megfelelő, téves értelmezésére hivatkozással kapcsolatban kiemeli a törvényszék, hogy a ...számú, 2004. március 23. napján hozott tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldalának második bekezdésében rögzítést nyert, hogy a bíróság kérdésére (a bíróság tájékoztatását követően) jelen per felperese (az alapper I. rendű alperese) úgy nyilatkozott, hogy nem a szakértői véleményben foglaltaknak megfelelő használati díj szerinti követelést tartja fenn, hanem az összesen havi 25.000.-Ft-os összegű követelését. A felperes azon érvelése, mely szerint alperes indokolatlanul alkalmazott felezést, és számítási hibát

vétett, nem helytálló. A felperes (az alapper I. rendű alperese) maga vonta a vizsgálódás körébe a ...i hrsz.-ú ingatlan használatából eredő díjigényét, a ...hrsz.-ú ingatlannal egyetemben, és használati díjigényét összesen havi 25.000.-Ft-ban határozta meg. A bizonyítási eljárás során kirendelt szakértő is arra tekintettel állapította meg ezen ingatlanok után járó használati és bérleti díj összegét, hogy ezen az ingatlanok együttesen funkcionálnak, és ennek alapján is az ingatlanok bérbeadásával elérhető legmagasabb díjjal számolva. Mindezek figyelembevételével, a jogszabály által megengedett mérlegelés eredményeként hozták meg az eljáró bíróságok ítéletüket.

A Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdése, valamint a Ptk. 339. §-a szerint a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének feltételei konjunktívak, azaz bármelyikük hiánya esetén a kereset elutasításának van helye (BDT2009. 1949). Mivel jelen esetben a felperes a fentiekben kifejtettek szerint részben nem vette igénybe a fellebbezést, mint rendes jogorvoslatot, részben pedig alperesi részről jogellenes magatartásra nem került sor, a törvényszék a felperes Ptk. 349. §-ára alapított 12.816.297.- Ft és ezen összeg után járó késedelmi kamat iránti kereseti kérelmét elutasította.

Az eljárás elhúzásából eredő, a Pp. 2. §-ára alapított 2.000.000.- Ft kárigénnyel kapcsolatban a törvényszék az alperes ellenkérelmével egyetértett abban a tekintetben, hogy az igény bíróság előtti érvényesítésének akadályát képezi, hogy ezen szakasz alapján kizárólag a 2003. július 1. napjától indult perekben állapítható meg kártérítés, míg a per tárgyát képező eljárás 2001. július 24. napján indult, és az ezen eljárás során hozott ítélet hatályon kívül helyezése során az eljárás 2003. február 3. napján indult újra, tehát a jogszabály alkalmazhatóságát megelőzően. Így a törvényszék a felperes ezen keresetét elutasította.

A felperes személyhez fűződő, a Ptk. 76. §-ában foglalt jogainak megsértésére alapított, 100.000.- Ft kárigényét a törvényszék nem találta megalapozottnak jogellenes magatartás hiányában, de a követelés Ptk. 324. §-a szerinti elévülésének okán sem, tekintettel arra, hogy jelen esetben az elévülés kezdőidőpontja a sérelmezett perben hozott ítélet jogerőre emelkedése, azaz 2005. július 28. napja, a felperes pedig csak 2012. június 26. napján megtartott tárgyaláson, az öt éves elévülési határidőn túl terjesztette elő ez irányú kereseti kérelmét.

Elévült követelést pedig bíróság úton nem lehet érvényesíteni a Ptk. 325. §-a értelmében. Ezért a törvényszék a felperes személyhez fűződő, a Ptk. 76. §-ában foglalt jogainak megsértésére alapított, 100.000.- Ft, valamint ezek késedelmi kamatai iránti felperesi kereseti kérelmét elutasította.

Mindezekre tekintettel a törvényszék a felperes igazságügyi könyvszakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát is elutasította.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a peresztes felet kell kötelezni, azonban alperes nem kívánt perköltséget érvényesíteni felperessel szemben, így arról a törvényszéknek nem kellett döntenie.

A törvényszék a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján rendelkezett arról, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselése a peresztes felperes terhére esik.

A felperes által le nem rótt 894.978.- Ft összegű illetéket a felperes költségmentessége okán az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13-14.§-a alapján.

Az ítélet elleni fellebbezési lehetőség a Pp. 233. § (1) bekezdésén alapul.

..., 2012. december 7.

... sk.
eljáró bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő